

A gulyás leánya

*H*ol volt, hol nem volt, hetedhét országon is túl volt, volt egyszer egy királyfi. Ez a királyfi föltette magában, hogy bejár országot-világot s addig meg sem áll, míg magának való feleséget nem talál. Nem bánta, ha király leánya, szegény ember leánya, csak kedve szerint való legyen.

Híre ment ennek az egész országban, még azon is túl, s amerre ment a királyfi, mindenütt kicsődültek a népek a tiszteletére, öregek, ifjak, legények, leányok, de különösen a leányok.

Egyszer egy faluban megpillant a királyfi a leányok között egyet, aki neki erősen megtetszett. Egyenesen ahhoz a leányhoz ment a királyfi, szóba állt vele, s kérdezte:

- Kinek a leánya vagy, húgom?

- Én bizony a gulyás leánya vagyok, felséges királyfi - mondotta a leány.

- Nem bánom én, akárki leánya vagy, feleségem lész te.

Azzal felültette aranyos hintájába, hazavitte a gulyás leányát, papot hívatott, megesküdtek, nagy lakodalmat csaptak.

Hanem, hogy szavamat össze ne keverjem, mielőtt a pap elé állottak, azt mondotta a királyfi:

- Hallod-e, te leány, szívem szerint való vagy, feleségül veszlek, de azt az egyet kikötöm, hogy sohase szólj ellenemre. Amit én teszek, az úgy van jól, az ellen szavad ne legyen.

Jól van, telik-múlik az idő, élnek nagy békességben. Hanem egyszer az történt, hogy egy szegény ember panaszra jött a királyhoz.

- Felséges királyom - mondja a szegény ember -, a szomszédommal a városba mentünk, én két lóval, ő két ökörrel. Az egyik lovamnak volt egy kicsi csikaja. Útközben megháltunk egy helyen. Mikor újra elindultunk, a csikó a szomszédom ökréhez szegődött, s akárhogy hívtam, többet nem fordult vissza az anyjához. Erre az én szomszédom azt mondta, hogy az én csikóm az övé, s nem akarja visszaadni. Felséges királyom, tegyen igazságot.

- Jól van - mondotta a király -, én teszek igazságot, de abban nem lesz neked nagy örömed, szegény ember, mert én is azt tartom, hogy azé a csikó, aki után megy.

Kimegy a szegény ember nagy búval-bánattal, hogy már a királynál sem lehet találni igazságot, de a másik szobában megállítja a királyné, s mondja neki:

- Te szegény ember, hallám, hogy az uram milyen igazságot tett. Eredj, menj ki az erdőbe, hol az uram vadászni szokott, vígy magaddal egy hálót, azt tedd le egy fatuskóra.

Még egyebet is mondott a királyné, de azt nem mondom most meg nektek, mindjárt megtudjátok. Kimegy a szegény ember az erdőbe, hálót visz, azt leteszi a fatuskóra, s tartja a háló nyelét, mintha halászna. Még egy órát sem ült ott, jött a király. Nézi, nézi, hogy mit csinál a szegény ember, nem is tudta megállani szó nélkül, kérdi tőle:

- Hát te mit csinálsz itt, szegény ember?

- Én bizony halászok, felséges királyom.

- Mit beszélsz te, szegény ember, hát hogy lehet a fatuskónak hala?

Mondja a szegény ember:

- Úgy, mint az ökörnek csikaja.

Megszégyenlette magát a király. Bezzeg mindjárt másképp igazította az igazságot, s visszaadta a csikót a szegény embernek. Hanem hogy, hogy nem, mindjárt arra gondolt, hogy erre a furfangosságra az ő felesége tanította a szegény embert.

Hazamegy a király, mondja nagy haraggal a feleségének:

- No asszony, mégis ellenemre szóltál, pedig felfogadtad, hogy nem szólsz ellenemre, az én házamban nincs többé maradásod. Menj vissza az apádhoz!

Sírt a szegény királyné, de hiába sírt, a király meg nem engesztelődött.

- Hát jól van - mondotta az asszony -, elmegyek, de mit adsz azért, hogy eddig hites társad voltam?

Mondta a király:

- Ami neked legkedvesebb, azt adom, csak menj a házamból.

A királyné hirtelen kifordult az ajtón, tett-vett, készülődött, aztán még egyszer leült a király asztalához, hogy utoljára együtt ebédeljenek, s amíg a király félretekintett, altatót kevert a borospoharába.

Egyszer csak a király elkezd ásítózni, aztán lekoppan a szeme, ledől az asztalra, s ott szépen elalszik. A királynénak sem kellett egyéb, behívatta a szolgálát, a királyt kivitette a hintóra, befogatott hat lovat, s úgy hajtattott haza az apja házához, a szegény gulyáshoz.

Fölébred a király a gulyás házában, néz erre, néz arra, álmélkodva kérdi:

- Hát én hogy kerültem ide?

- Te bizony úgy, lelkem uram, hogy azt mondtad: vihetem, ami neked legkedvesebb. Hát nekem te vagy legkedvesebb, elhoztalak.

De bezzeg egyszeriben elmúlt a király haragja erre a beszédre, megölelte, megcsókolta a feleségét, aztán hintóba ültek, szépen hazamentek, s éltek halálig, mint két gerlicemadár.